

Skol an Trec'h kenta

EUR GER A-RAOK.

Ar skol nevez-mañ digoret gant « OBER » a zo graet dreist-holl evit ar re a fell d'ezo tremen dizale an « Trec'h Kenta ». Talvoudus e c'hell beza avat ivez evit ar re o deus tremenet an arnodenn-se.

Gouzout a reer ez eus en arnodenn dre skrid an Trec'h kenta al lodennoù-mañ :

- 1) eur skrivadenn, war-dro 12 linenn da skriva.
- 2) goulennou war ar skrivadenn-se (5 pe 6 goulenn).
- 3) eur pennad skrid da sevel.

El lodenn dre gomz e vez eur pennad da lenn (el levr merket da studia). Respont da c'houlennou graet war ar pennad-se pe c'houlennou a bep seurt. Er fin eun neubeudig goulennou diwar-benn ar c'honta istor ha douaroniezh Vreiz.

Setu da skouer an danvez bet roet en eun arnodenn Trec'h Kenta. (Naoned, 22-6-1941) :

I. -- Skrivadenn :

Ne oa ket savet an heol pa 'z ejont d'an aod. Hag eno mora al lestr ha lammat e-barz. Ober hent a rejont adarre, hag eur wech an amzer e lavare an heulier da Finn mont en tu-mañ pe en tu all. E-pad pell ne weljont nemet ar mor bras dirazo. Edo an heol o vont da guz pa welas Finn eur poent du dindan an oabl. Re vihan e oa da veza eun enezenn ha re vras da veza eul labous. Teñval e oa pa zegouezjont eno. Eur roc'h e oa, warni eur c'hastell, krec'hin-siliou oc'h ober an doenn anezañ.

Diskenn a rejont war ar roc'h. Kaer o doa sellout ouz ar c'hastell, ne oa dor na prenestr warnañ. En diwez e weljont an nor. E kreiz an doenn edo. Ha ne ouient ket penaos sevel betek eno, ken risklus e oa ar c'hrec'hin.

II. -- Goulennou war al lennadenn :

- 1) Geriou da zisplega : aod, mora, heulier, oabl, krec'hin, siliou, risklus.
- 2) Roit geriou all e-lec'h : labous, pa zegouezjont.
- 3) Eus peseurt verb e teu : savet, ejont, rejont, edo.
- 4) Roit ar c'hontrol eus : savet an heol, e-barz, mont, teñval, diskenn, e-kreiz.
- 5) Roit liester : lestr, heulier, labous, roc'h, kastell.

III. -- Pennad da sevel :

Kontit eun droidad hoc'h eus graet war ar maez e-pad an hañv.

Gwelout a reor ez eo danvez pep hini eus ar pemzek kentel a zo er skol-mañ da nebeuta eun hanter hiroc'h eget danvez arnodenn an Trec'h, daoust ma 'z eo ar goulennoù eus an hevelep doare.

Guspenn an danvez roet evit an « Trec'h » e vo kavet c'hoaz e pep kentel eun ugent frazenn c'hallek bennak da lakaat e brezoneg. Tenna a ra dre vras ar frazennoù-se d'al lodenn yezadur roet da studia. Evit ar re a zo o tont eus ar « skol-izel » eo dreist-holl eus lakaet ar frazennoù gallek-se

Skol an Trec'h kenta a zo enni pemzek kentel.

TAOLIT EVEZ !

1. Skrivit mat ha fraez. Kalz skañvoc'h e vo labour ar reizer. Ha n'ankounac'hait ket dreist-holl lezel frankiz evit merka an eveziañnoù a zo da ober !

2. Arbat d'eooc'h klask mont re vuan-holl. Ma c'hellit degas eur gentel ar sizun e vo brao. Danvez ar gentel 3 a vo kaset d'eooc'h da heul ar gentel 1 reizet, danvez ar gentel 4 da heul ar gentel 2, h. a. Ma fell d'eooc'h kaout ar peñsadennoù da ober abretoc'h, e c'hellit en em glevout gant ho kelenner evit-se.

3. Al levr yezadur da studia eo « Grammaire Bretonne », Roparz Hemon, embannet e 1941 (e ti « Skridou Breiz », 35, rue Traverse, Brest. C. C. 437-16, Rennes). An neb en devefe evelato Yezadur Berr ar Brezoneg an hevelep oberour (1928) a zo pedet da sellout warnañ evit anaout gerioù brezonek ar yezadur.

4. M'ho pefe eun dra bennak da c'houlenn, eur c'hlemm bennak da ober, skrivit dizaon da : Skol « OBER », 39, rue de la Corderie, DOUARNENEZ.

Stummou brezonek ar Geriou Penna

à gaver e " Grammaire Bretonne " R. Hemon

LES MUTATIONS. - AR C'HEMMADURIOU

Consonnes instantanées sourdes : kensonenou-tarz divonez.
Consonnes instantanées sonores : kensonenou-tarz monezlet.
Consonne nasale : kensonenn fri.
Mutation par renforcement : kemmadur dre galetsat.
Mutation par adoucissement : kemmadur dre vlotaat.
Mutation par spiration : kemmadur dre c'houezadenni.
Mutations mixtes : kemmadurioù mesket.
Mutations incomplètes : kemmadurioù diglok (pe amglok).
Obstacles aux mutations : harzou ouz ar c'hemma.

L'ARTICLE. - AR GER-MELL.

L'article défini : ar ger-mell striz.
L'article indéfini : ar ger-mell amstriz.

LE NOM. - AN ANO-KADARN.

Le genre : ar reiz.
Le genre masculin : ar reiz c'hourel.
Le genre féminin : ar reiz wregel.
Le nombre : an niver.
Le singulier : an niver-unan, an unander.
Le pluriel : an niver-lies, al liester.
Le collectif : an niver-strol, ar strollder.
Le singulatif : an niver-unanenn, an unanderenn.
Double-pluriel : eillister.
Le diminutif : ar stumm bihanaat.
Le complément du nom : renadenn an ano.
Le duel : an niver-daou.

LE PRONOM PERSONNEL. - AR RAGANO-GOUR.

L'ADJECTIF QUALIFICATIF. AN ANO-GWAN-DOAREA

Les degrés de comparaison : dereziou an doarea, skeul an doarea.
Comparatif d'égalité : derez-kenveria.
Comparatif de supériorité : derez-uheloc'h.
Superlatif : derez-uhel.
Exclamatif : derez-estlamma.
Positif : derez-plaen.
Le possessif : ar perc'henna.
Le démonstratif : an diskoueza.
L'interrogatif : ar goulennata.
L'exclamatif : an estlamma.
L'indéfini : an amresisaat.
Les nombres : an niverou, an niveri.
Adjectif numéral cardinal : ano-gwan pegementi.
Nombre ordinal : niver petvedi.
Nombre fractionnaire : niver ranna.

LE VERBE. - AR VERB

La conjugaison : an Displega, an Displegadur.
Mode indicatif : Doare-Diskleria.
Présent : amzer-vremañ.

Présent d'habitude : amzer-vremañ boas.
Présent de situation : amzer-vremañ lec'hia.
Imparfait : amzer amdremenet.
Passé simple : amzer dremenet striz.
Passé composé : amzer dremenet amstriz.
Passé antérieur : amzer dremenet kent.
Plus-que-parfait : amzer beurdremenet.
Futur : amzer da zont.
Futur antérieur : amzer da zont kent.
Mode conditionnel : doare divizout.
Mode impératif : doare gourc'hemenn.
Infinitif : ano-verb.
Participe passé : ano-gwan-verb.
Participe présent (gérondif) : stumm-ober.
Verbe régulier : verb reiz.
Verbe irrégulier : verb direiz (pe amreiz).
Les temps simples : an amzeriou eeun.
Les temps composés : an amzeriou kevrennek.
Verbe auxiliaire : verb-koazel.
La voix active : an tu-gra.
La voix passive : an tu-gouzañv.
Verbe transitif : verb kreñv.
Verbe intransitif : verb gwan.
Verbe impersonnel : verb dic'hour.
Verbe réfléchi : verb emober.

Le sujet : ar rener.

Le complément direct : ar renadenn eeun.
Le complément indirect : ar renadenn diceun.
Le complément circonstanciel : ar renadenn dorea.
Les particules verbales : ar rannouigou-verb.
La négation : ar stumm-nae'h.

L'ADVERBE. - AN ADVERB, AR RAKVERB.

Adverbe : adverb-lec'h.
Adverbe de temps : adverb-amzer.
Adverbe de manière : adverb-doare, h. a

LA PREPOSITION. - AN ARAOGENN

LA CONJONCTION. - AR STAGELL

Conjonction de coordination : stagell kenurzia.
Conjonction de subordination : stagell isurzia.

LA PROPOSITION. - AL LAVARENN.

La phrase : ar frazenn.
Le relatif : ar geriou-staga, al liamma.
Proposition principale : pennlavarenn.
Proposition subordonnée : islavarenn.
Proposition coordonnée : kenlavarenn.

OBER — SKOL AN TREC'H KENTA.

Geriadurig Brezonek-Gallek

Geriou Penna ar Yezadur

(an) AMRESISAAT = l'indéfini

AMZER = temps

AMZER-AMDREMENET = imparfait

AMZER-AMDREMENET-BOAZ = imparfait d'habitude

AMZER-AMDREMENET-LEC'HIA = imparfait de lieu

AMZER-BEURDREMENET = plus-que-parfait

AMZER-VREMAN = présent

AMZER-VREMAN-BOAZ = présent d'habitude.

AMZER-VREMAN-LEC'HIA = présent de situation

AMZER-BOAZ = temps d'habitude

AMZER-DA-ZONT = futur

AMZER-DA-ZONT-TREMENET = futur antérieur

AMZER DIGEVRENN = temps simple

AMZER GEVRENNEK = temps composé

AMZER-DREMENET = temps passé

AMZER-DREMENET-AMSTRIZ = passé indéfini

AMZER-DREMENET-KENT = passé antérieur

AMZER-DREMENET-STRIZ = passé défini

AMZER-LEC'HIA = temps de situation

ANO = nom

ANO-KADARN = nom

ANO BOUTIN = nom commun

ANO DIVERZEK = nom abstrait

ANO DIVOUTIN = nom propre

ANO GOUREL = nom masculin

ANO-GWAN = adjectif

ANO-GWAN-AMRESISAAT = adjectif indéfini

ANO-GWAN-DOAREA = adjectif qualificatif

ANO-GWAN-GOULENNATA = adjectif interrogatif

ANO-GWAN-PERC'HENNA = adjectif possessif

ANO-GWAN-VERB = participe passé

ANO GWREGEL = nom féminin

ANO LIES = nom pluriel

ANO-NIVER = nom de nombre

ANO UNAN = nom singulier

ANO-VERB = infinitif

ANO-VERB-TREMENET = infinitif passé

ARAOGENN = préposition

BARRENNIG-STAGA = trait d'union

(ar) BIHANAAT = le diminutif

BREZONEKAAT = bretoniser

BREZONEKADURIOU = bretonismes

BREZONEG UNVAN = breton unifié

KEMMADUR = mutation

KEMMADUR DRE GRENVAAT = mutation par renforcement

KEMMADUR DRE C'HOUEZA = mutation par spiration

KEMMADUR DRE YLOTAAT = mutation par adoucissement

KENLAVARENN = proposition coordonnée

KENSONENN = consonne

KENSONENN-DARZ-DIVOUEZ = consonne instantanée sourde

KENSONENN-DARZ-MOUEZIEK = consonne instantanée sonore

KENSONENN-FRI = consonne nasale

KEVREADUREZ = syntaxe

KLOTA = s'accorder

KLOCHEDOU = parenthèses

(an) DAMZISKOEZA = le démonstratif indéfini

DAOU BIK = tréma

DEREZ-KENVERIATA = comparatif d'égalité

DEREZ-ESTLAMM = exclamatif

DEREZ-PLAEN = positif

DEREZ UHEL = superlatif

DEREZ-UHELOCH = comparatif de supériorité

DIBENNN = terminaison

DIGEMM = invariable

DILOSTGER = suffixe

DIGULIZERENNOU = lettres redoublées

DIREIZ = irrégulier

DIREIZDER = anomalie

DISPLEGA = conjuguer

(an) DISKOEZA = (le) démonstratif

DISPLEGADUR = conjugaison

DISTAGADUR = prononciation

DOARE-DISKLERIA = indicatif

DOARE-DIVIZOUT = conditionnel

DOARE-DIVIZOUT-BREMAN = conditionnel présent

DOARE-DIVIZOUT-TREMENET = conditionnel passé

DOARE-GOURC'HEMENN = impératif

DOARE-SUJA = subjonctif

DOAREA = qualifier

GER = mot

GERIADUR = dictionnaire

GER-MELL = article

GER-MELL-AMSTRIZ = article indéfini

GER-MELL-STRIZ = article défini

GER-RENER = sujet

(ar) GOULENNATA = l'interrogatif

GOUR = personne

ISLAVARENN = proposition subordonnée

YEZ = langue parlée

YEZADUR = grammaire

YEZONIEZ = linguistique

LAVARENN = phrase, proposition

LAVARENN-C'HOULENN = proposition interrogative

LIESGER = mot composé

LIESTER = pluriel

LIZERENN = lettre

LIZERENN-DIBENN = lettre finale

LIZERENNEG = alphabet

(an) NACHA = (1a) négation

NIVER = le nombre

NIVER-DAOU = duel

(aa) NIVERI = (1a) numération

NIVER-KEYRENNA = nombre fractionnaire

FENNRANN = radical

NIVER-PEGEMENTI = nombre cardinal

NIVER-PETVEDI = nombre ordinal

PENNLAYARENN = proposition principale

(ar) PERCHENNA = (1e) possessif

POENTADUR = ponctuation

POUEZ-MOUEZ = accent tonique

RAKGER = préfixe

RAGANO = pronom

RAGANO-AMRESISAAT = pronom indéfini

RAGANO-DISKOUEZ = pronom démonstratif

RAGANO-GOULENNATA = pronom interrogatif

RAGANO-GOUR = pronom personnel

RAGANO-PERCHENNA = pronom possessif

RAGANO-STAGA = pronom relatif

RANNIG-DISKOUeza = particule démonstrative

RANNIG-VERB = particule verbale

RAKVERB = adverbe

RAKVERB-AMZER = adverbe de temps

RAKVERB-KEMENTAD = adverbe de quantité

RAKVERB-LECH = adverbe de lieu

RENADENN = complément

RENADENN-DIEFUN = complément indirect

RENADENN-EEUN = complément direct

REIZ = genre

REIZ GOUREL = genre masculin

REIZ GWREGEL = genre féminin

REIZSKRIVADUR = orthographe

RENER = sujet

REOLENN = règle

SKEUL AN DOAREA = degrés de comparaison

SKILTR-MOUEZ = infonction

SKOUER = exemple

SELLOUT = se rapporter

SILABENN = syllabe

(ar) STAGA = (1e) relatif

STAGELL = conjonction

STAGELL GEVRENNEK = locution conjonctive

STROLLAD-KEMMADURIOU = groupe de mutations

STROLLAD-LIZERENNOU = groupe de lettres

(ar) STROLLDER = (1e) collectif

STUMM = forme

STUMM-KENEMOBER = forme réciproque

STUMM DIOGEL = forme affirmative

STUMM DIC'HOUR = forme impersonnelle

STUMM-EMOBER = forme réfléchie

STUMM-GOUZANV = passif

STUMM-GOUZANV-DIC'HOUR = passif impersonnel

STUMM-NACH = forme négative

TILDENN = tilde

TIRED = accent

TIRED KOGNEK = accent tonique

TRO-LAVAR = expression, tournure

UNANDER = singulier

UNANDERENN = singulatif

VERB = verbe

VERB DIREIZ = verbe irrégulier

VERB REIZ = verbe régulier

VERB SKOAZELL = verbe auxiliaire

VIRGULENN = virgule

VIRGULENN-GRECH = apostrophe

VOGALENN = voyelle

KENTEL I. -- SKOL AN TREC'H KENTA.

I. -- Pennad da lenn ~~ha~~ da studiar *ha da lakaat en doare -
skrivari nevez.*

AN ABARDAEZ

Eun dudi oa bale d'ar c'houlz-se ; deut e oa an distan gant an abardaez, ha diouz kostez ar mor e c'houeze eur mouch avel a oa gras e santout war an dremm. War ar c'hleuziou, al lann a grene eun distera ar geot a heje o begou goustadik ; en tu all, liou arc'hantet pe alaouret ar soul gwiniz ha kerc'h, pe liou rouz an douar nevez troet. Bremañ e tiskennemp war-du Toulzac'h. Du-hont, e-touez eur bouchad gwez, siminaliou Koutilezeg a zivogede e kreiz tachadou gwenn ha glas-du a verke an tiez hag ar berniou kolo ; a-gleiz Trebompe a save en tu-all d'eur waremm vras a lann hag a vrug, reier gwenn strewet enni, heñvel ouz meot gourvezet. Dre ma 'z aemp, ar C'hoad-pin a winte begou e wez uhel hag a ziskenne gant an dorgenn evel pa 'n devije bet c'hoani da flastra dindano Mintrig, puchet en traoñ war ar richer, eun troad e pep tu. Tostoc'h d'eomp, ar pradou rannet gant neud-orjal hag an douar o verk harzou teir farrez Sant-Tegoneg, Pleiber-Krist ha Sant-Seo. Ar saouteier a beure a-zevri, kuzet ma oa an heol gant an dorgenn, ha tec'het ar c'hellen. Ar baotred-saout a c'hoarie, bodet holl en eur prad. Ne oant ket holl koulskoude : klevout a raed unan o youc'hal er c'hoadou war lerc'h e vuoc'h a oa pignet eno, hag eun all o ouela.

J. KERRIEN (Ar Roc'h Toull).

II. -- Goulennoù war al lennadenn :

- 1) Gerioù da ziplega : distan, mouch avel, kleuziou, soul, strewet, gourvezet, puchet, peuri, a-zevri.
- 2) Roit gerioù all e-lec'h : kolo, gwaremm, torgenn, flastra, rannet, gouela, dudi, richer, d'ar c'houlz-se.
- 3) Peseurt kemm a zo etre : bale ha kerzout ? endery hag abardaez ? eur mouch avel ha moucha ar goulou ? etre c'houeza ha c'houezi ? etre flastra ha bruzuna ? etre hejaha krena ?
- 4) Pentas lavarout en eur ger : kostez ar mor, eur mouch avel ?
- 5) Peseurt kemm a zo etre saout ha saouteier ? Hag anavezout a rit c'hoaz gerioù lies o deus evêse eul liester all ?
- 6) Peseurt kemm a zo etre aze, ahont hag eno ? Roit eur skouer bennak.
- 7) Lister buoc'h, troad. Unander meot.
- 8) Savit verbou diwar ar gerioù-mañ : distan, abardaez, kostez, rouz, douar, bern, heol.
- 9) Roit ar c'hontrol eus ar gerioù-mañ : eun dudi, an distan, goustadik, diskenn, en traoñ, kuzat, tec'het, gouela.
- 10) Hervez an doare m'eo graet an displegadenn lavarit da beseurt mare eus ar bloaz e tremen an arvest (gouest e tleit beza da lavarout peseurt miz eo). Displegit perak e kredit-se.

III. -- Pennad da sevel.

Konit eun droiad vale hoc'h eus graet war ar ma'z.

IV. -- Da drei e brezoneg.

(studi ar ger-mell, niv. 21-34 ar yeñadur)

1. Le cahier de l'élève. — 2. La leçon de breton. — 3. Les maisons de la ville sont grandes et vieilles. — 4. Le fils du voisin a cassé la porte de l'étable et deux carreaux de la fenêtre de la maison. — 5. La ville de Brest est mal construite. — 6. La superficie de la Bretagne est plus petite que celle de l'Irlande. — 7. Il fait frais le matin et le soir, mais la journée est chaude.

8. — Il est temps de rentrer chez vous. — 9. — C'est encore plus loin que je ne pensais. — 10. — On m'a donné un morceau de pain fait avec du blé de la dernière récolte. — 4. Habites-tu la ville ou la campagne ? — 12. Le dimanche, j'ai l'habitude d'aller à la messe, je ne pourrai pourtant pas y aller dimanche. — 13. Il ya avait une odeur de grillé dans la cuisine, on était en train de préparer le dîner. — 14. Le déjeuner fut bon et le dîner qu'il avait préparé pour nous fut encore meilleur.

15. — La rivière Elorn prend sa source dans la montagne d'Arrée, près du mont Kador. — 16. Avez-vous été voir M. Le Gall ? — Non, mais j'ai rencontré M. le directeur de l'école communale. — 17. La vie des saints de Bretagne est agréable à lire. — 18. — Aimez-vous jouer aux cartes ou préférez-vous jouer au football ? — 19. Qu'avez-vous vu dans cette maison ? — 20. Une table, un lit, un buffet et quelques autres choses.

KENTEL 2. -- SKOL AN TREC'H KENTA.

I. -- Pennad da lenn ha da studia.

AR BLEIZBROC'H (MOJENN AFRIKAT)

Eun abardaez, e tremenas ar bleizbroc'h tost d'eur geriadenn. Edod e ti penn-bras ar geriadenn o paouez laza eun ejen a-benn eured mab an ti. Hag ar bleizbroc'h a dostaas da c'houlenn digant ar gigerien eul lodenn eus ar bouzellou, a wele en eur bailh e toull an nor.

« Naon ac'h eus, reder noz ? » eme unan anezo. « Ret eo d'it avat gounit da voued ! Niver eta betek ugent hep lavarout unan hag ez po da c'hoant. »

Ar bleizbroc'h a soñjas eur pennad : « Neuze », emezañ, « em bo va c'hoant, mar niveran betek ugent hep lavarout unan ? »

« Ya m'hen tou », eme ar c'higer.

« Peder gavr ha diou yar, daoust ha ne reont ket ugent troad eme ar bleizbroc'h.

« Gounezet ec'h eus » emezañ hag e stlapas d'ezañ eur vouzellenn. Ar bleizbroc'h a sammas an tamm, hag en hent.

An neb en deus ijin a zeu atao da benn eus e daol.

(Diwar MARVAILHOU LOENED
lakaet e brezoneg gant Abeozen).

II. -- Goulennou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : bleizbroc'h, geriadenn, bailh, stlapas, sammas.
- 2) Roit geriou all e-lec'h : tremenas, niveri, hag en hent.
- 3) Roit ar c'hontrol eus : tost d'eur geriadenn, o paouez laza, a dostaas, gounit, atao.
- 4) Roit liester ar geriou-mañ : ejen, an nor, reder-noz, gavr, yar, an troad, ar vouzellenn.
- 5) Savit verbou diwar : eured, bouzellou, toull, reder, c'hoant, hent.
- 6) Diouz pe verb e teu : e tremenas, edod, a soñjas, m'hen tou, e stlapas, a zeu.
- 7) Penaos eo savet ar ger geriadenn ? Roit pemp ger all savet heñvel.
- 8) Petra 'verk an dibenn -vez er ger abardaevez ? Roit 4 ger all savet war an hevelep skouer.
- 9) Hag anaout a rit eun dalvoudegez all d'ar ger bailh ? Pehini ?
- 10) Lakaat ar rann genta : « Eun abardaevez... e toull an nor » en amzer da zont.
- 11) Setu niverennoù : 2, 4, 9, 13, 37, 101, 207, 1942, 3.704. Ha setu anoioù : maouez, karr, bloaz, kartenn, plac'h, tamm, lur, maen, billen.

Lakaat an niverenn dirak an ano roet en hevelep urz. Skriva an niverou en o hed (arabat ankounac'haat ar c'hemmadurioù).

III. -- Pennad da sevel.

Pehini eo al loen a blij d'eoc'h ar muia ?

IV. -- Lakaat e brezoneg.

(Yezadur : an Ano-Kadarn, niv. 35-54)

1. La peine et le plaisir se trouvent dans la vie de chacun. — 2. La poire est un fruit meilleur que la châtaigne. — 3. Une bande d'oies sauvages est passée. — 4. Les petits ruisseaux font les grandes rivières. — 5. Il y avait là des Bretons, des Anglais et des Français.

6. — Il a les cheveux blonds et les yeux bleus. — 7. Il n'est tombé que quelques gouttes de pluie, ce mois-ci. — 8. Il a un troupeau de moutons : trois bœufs, deux béliers et des agneaux. — 9. Il a couru à travers les champs à la poursuite des lièvres. — 10. On lui a donné un bon morceau de pain de froment. — 11. On fabrique le cuir avec la peau des animaux. — 12. Les vallées bretonnes sont profondes et marécageuses. — 13. Les écoliers ont trouvé plusieurs nids de merles, de grives et de geais. — 14. Mon père a acheté ces beaux fruits. — 15. L'or et l'argent sont des métaux précieux.

16. Les coqs chantent avant le jour. — 17. Quel âge a ce petit garçon ? — 18. Il a treize ans et demi. — 19. Les chevaux et les vaches sont des animaux domestiques : ils sont nombreux en Bretagne. — 20. Nous n'avons trouvé dans cette auberge que des œufs et un peu de beurre.

KENTEL 3. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. -- Pennad da lenn ha da studia :

AR POUILL-KANNA

Unan eus kant stêrig ar vro, eur waz-dour kentoc'h, deut war he fouez dre ar foenneier striz. Treuzi 'ra hent-bras Ploneour, tre kichen kêr, dre zindan eur pont, evit enuout e broeneg Kerdenn. Pa vez mor-gann, e teu al lano, a-dreuz al lenn, da ober degemer d'ezi betek laez ar vroeneg. A-hend-all e ra he zammig tiz er ganol toullet ganti el lec'hid kaledet, e-mesk ar pikou broen, an drez hag al linad, hag o tarlipat ar mein plat uzet, evel ma lavarere, gant pennoù daoulin ar c'hozezierezed.

Setu Poull-Kanaped e Pont 'n Abad, war hent Ploneour.

Ar mintin-mañ, eo laouen-bras heol an nevez-amzer. Ken na oa drant zoken poullouigou dour rous ar vroeneg. Er c'halonou n'oa ket heñvel. Rak, ar mintin-mañ n'eo tra vat ar c'heleier. Mar deo gwenn, ken na luc'hont, ar menez-lann hag ar waremm gant an trabou-kouez o sec'ha, mut eo, ha didrouz, ar vengleuz en tu all d'an hent-bras, mut ha didud. Da betra dont da denna ha da bika mein ha da dapout droug dargreiz, pa ne saver mui na ti, na kraou, na loch neblec'h.

Youenn DREZEN (Itron Varia Garmez).

II. -- Goulennoù war al lennadenn :

- 1) Gerioù da zisplega : war he fouez, broeneg, lano, lec'hid, darlipat, mengleuz.
- 2) Roit gerioù all e-lec'h : mor-gann, betek laez ar vroeneg, ar c'houzezierezed.
- 3) Peseurt kemm a zo : etre eur stêr, eur waz-dour, hag eur ganol ? — etre eul lenn hag eur poull-dour ? — etre eun ti, eur c'hraou hag eul loch ? — etre luc'ha, lugerñ, goulaoù ha sklerifenna — etre treuzi ha treiza ?
- 4) Petra 'verk ar rakger dar e darlipat ha dargreiz. Roit gerioù all enno ar rakger-se.
- 5) Roit 4 ger (evel lano) o verka eur stad d'ar mor.
- 6) Lakait ken e-lec'h mui e frazenn diweza al lennadenn.
- 7) Petra 'verk ar ger broeneg ? Roit 8 ger all savet en hevelep doare gant an dibenn -eg.
- 8) Pehini eo unander foenneier ? Roit 5 ger all a ro o liester en hevelep doare.
- 9) Kouzezierezed. Pennos eo savet ar ger-se ? Roit 5 ger all stummet heñvel.
- 10) Pet talvoudegez a anavezit d'ar ger gwaz ?
11. Roit ar c'hontrol eus : war he fouez, striz, dre zindan, kaledet, sec'ha.

III. -- Pennad da sevel.

Pennos e vez graet kouez ?

- 10). Penaos e c'hellfed c'hoaz skriva ar rann frazenn : betek ma teufe adarre sioulloc'h an traou ?
- 11) Savit verbou diwar ar gerioù-mañ : leun, lart, kaer, Pere'henn, pnan, sioul, a-c'haollad, kostez, teñval.
- 12) Eus peseurt verb e teu : a raent, skrivellet, a groge, ma save, a groze, a dremene ?
- 13) Pe ano a vez graet eus eun den : a ya war varc'h ? a ra boteier ? a gempenn boteier-ler ?

III. -- Pennad da sevel.

Eun dro er fcar.

IV. -- Lakaat e brezoneg.

Studia er yezadur : an d'akoueza (94-101), ar goule nnata (102-104), an t'estlamma (105).

1. Quelle belle maison ! -- 2. A qui appartient cette maison et pour qui l'a-t-on restaurée ? -- 3. Regardez donc ces arbres, comme ils sont hauts. -- 4. Le fils de l'homme dont je parle est très instruit. -- 5. Ce garçon-ci est appelé Yves et cette fille là-bas Brigitte. -- 6. Comment s'appelle-t-il ? -- 7. Qu'est-ce que vous avez fait ? -- 8. Lequel l'a-t-il fait ? -- 9. Nous avons parlé de ceci et de cela. -- 10. Que d'eau !

11. Dis-moi qui tu hantes et je te dirai qui tu es. -- 12. Les soldats que nous avons vus sur la route étaient très fatigués. -- 13. De qui la duchesse Anne était-elle la fille ? -- Votre frère est-il plus âgé que le mien ? -- 15. Connaissiez-vous ce dont vous parlez ? -- 16. Le clocher que vous voyez là-bas est celui du Poiguet. -- 17. Celui-là est un misérable, qui trahit son ami. -- 18. Je n'ai pas entendu en parler. -- 19. Qu'il fait bon revenir à la maison ! -- 20. Ce livre-ci est à moi, celui-là est le tien.

KENTEL 4. -- SKOL AN TREC'H KENTA.

I. -- Pennad da lenn ha da studia.

WAR HENT AR FOAR.

Keit ha ma c'helled mont gant al lagad e oa leun an hent a gezeg hag a wazed. Kerzout a raent daou-ha-daou, pe tri-ha-tri, ar wazed krog er gordenn-westenn, eur wialenn wevn en o dourn ; al loened lart, skrivellet mat ha lugernus o bleo war o c'hroc'hen reut, sounn o fenn evel pa vije bet lorc'h enno da veza ken kaer gant ar pallenn gloan liesliou war o c'hein, hag eur seizenn gran en-dro d'o lost troñset. A-wechou eur marc'h a groge gant e zent e tallher an hini a oa a-raozañ, e berc'henn a zistaga outañ eun taolig gwialenn war e fronellou, ma c'hourrizie al loca gant ar boan ha ma save a-wechou war e dreid a-dreñv en eur lakaat strafuilh er rummou war-lerc'h. Neuze gwazed ha kezeg a groze gwasoc'h : gourdrouzou ha gwic'heret en em gemmeske betek ma teufe adarre siouloc'h an traou. Hini pe hini a oa a-c'haoliad war e jao, beg e voiou-ler e stleugou a ispilhone ouz lerennou stag ouz ar pallenn-marc'h. Tud ha kezeg a bellae, re all a zeue war o lerc'h, ha war-lerc'h ar re-mañ re all atao, evel pa vije du-hont e kosteziou Landi eun islonk bennak o teurel gwazed ha loened diehan, dibrouez. Ne skuize ket an daoulagad o sellout ouz an hent a bep tu, gell, gwenn gant tachadou glas, hervuz liou ar c'hezeg a dremene, togou kolo ar wazed oc'h ober eur pik gwenn war al liviou teñval. Chom a rejomp pell-pell er parkad balan, hon daoulagad o para war an hent.

Jakez KERRIEN.
(ar Roc'h Toull).

II. -- Goulennou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : kordenn-westenn, eur wialenn, gwevn, skrivellet, troñset, tallher, fronellou, a-c'haoliad, stleugou, islonk.
 - 2) Peseurt kemm a zo : etre marc'h ha jao ? etre den, gwaz, paotr hag ozac'h ? etre gourrizia, krozal, gourdrouz ha gwic'hal ? Hag anaout a rit trouziou all graet gant mouez an den pe al loened ?
 - 3) Penaos lavarout en eun doare all : daou-ha-daou, tri-ha-tri ?
 - 4) Roit liester : lagad, kordenn, dourn, kroc'hen, marc'h, taolig, loen, jao.
 - 5) Lavarit en eur ger hepken : eur parkad balan.
 - 6) Roit eur ger all e-lec'h kolo.
 - 7) Roit ar c'hontrol eus : leun, gwevn, lart, lorc'h ennañ, a oa anezañ, teñval, gwazed.
 - 8) Penaos eo savet ar gerioù : gwialenn, seizenn ?
- Savit gerioù heñvel diwar : lagad, kroc'hen, gloan, glas, kolo, bleo, pluñv.
- 9) Penaos eo savet ar ger fronell ? Savit gerioù heñvel diwar : roc'h, tro, staga, maga, kab, skuba, rod, ruz, kamm
- Displega talvoudegez ar gerioù-ae.

10) Eus peseurt verb e teu : e kemere, a chasee, a heskete, e c'hellit, kemeret, a glev, badaouet, a sko, e tou a varvo ?

11) Sevel anolou-kadarn diwar ar gerioù-mañ : paour, tomma, glebia, fall, mat.

III. -- Pennad da sevel.

Foltred eun den hoch eus anavezet.

IV. -- Da drei e brezoneg.

Studia eur yezadur : An Niveri (127-137).

1. Quel âge avez-vous ? J'ai ving-cinq ans. — 2. Notre oncle habite a vingt kilomètres d'ici. — 3. Il y avait là mes deux oncles et mes trois tantes. — 4. Ma tante la plus jeune n'est pas mariée, mais les deux autres ont chacune quatre enfants. — 5. Savez-vous quelle heure il peut être ? — 6. Je crois qu'il doit être plus de deux heures et demie. — 7. Le boucher a acheté 72 bœufs, 37 vaches, 22 génisses et 59 veaux. — 8. Quel jour du mois sommes-nous aujourd'hui ? — 9. Mon père est né en 1891. Il aura donc 54 ans en 1945. — 10. Il suit un cours de breton tous les deux jours.

11. Combien avez-vous payé la livre ? Six francs 25. — 12. Le mois est la douzième partie de l'année et la semaine en est la cinquante-deuxième partie. — 13. Combien y a-t-il de saisons dans l'année ? — 14. Le dernier mois de l'année est décembre, l'avant-dernier, novembre, on les appelle les mois noirs. — 15. Un mois comprend 30 ou 31 jours sauf le mois de février qui n'en a que 28. — 16. 29 les années bisextiles, ce qui arrive tous les quatre ans. — 17. J'irai vous voir dimanche prochain, quoiqu'il soit difficile de voyager maintenant le dimanche.

(*Skriba an ulzerou en o hed.*)

- 10) Penaos e c'hellfed c'hoaz skriva ar rann frazeun : betek ma teufe adarre siouloc'h an traoù ?
- 11) Savit verbou diwar ar gerioù-mañ : leun, lart, kaer, pere'henn, pwan, sioul, a-c'haollad, kostez, teñval.
- 12) Eus peseurt verb e teu : a raent, skrivellet, a groge, ma save, a groze, a dremene ?
- 13) Pe anô a vez graet eus eun den : a ya war vare'h ? a ra boteier ? a gempenn boteier-ler ?

III. -- Pennad da sevel.

Eun dro er foar.

IV. -- Lakaat e brezoneg.

Studia er yezadur : an diskoueza (94-101), ar goule nnetez (102-104), ar festlamma (105).

1. Quelle belle maison ! — 2. A qui appartient cette maison et pour qui l'a-t-on restaurée ? — 3. Regardez donc ces arbres, comme ils sont hauts. — 4. Le fils de l'homme dont je parle est très instruit. — 5. Ce garçon-ci est appelé Yves et cette fille là-bas Brigitte. — 6. Comment s'appelle-t-il ? — 7. Qu'est-ce que vous avez fait ? — 8. Lequel l'a-t-il fait ? — 9. Nous avons parlé de ceci et de cela. — 10. Que d'eau !

11. Dis-moi qui tu hantes et je te dirai qui tu es. — 12. Les soldats que nous avons vus sur la route étaient très fatigués. — 13. De qui la duchesse Anna était-elle la fille ? — Votre frère est-il plus âgé que le mien ? — 15. Connaissez-vous ce dont vous parlez ? — 16. Le clocher que vous voyez là-bas est celui du Felgset. — 17. Celui-là est un misérable, qui trahit son ami. — 18. Je n'ai pas entendu en parler. — 19. Qu'il fait bon revenir à la maison ! — 20. Ce livre-ci est à moi, celui-là est le tien.

KENTEL 5. - SKOL AN TREC'H KENTA.

(ar pennadoù a zo da vezañ lakaet en doare skrivari nevez.)
Tougn a oa ur paour kaez.

I. -- Pennad da lenn ha da studia :

EUR PAOUR KAEZ DEN

Tougn a oa eur paour kaez diaoul, eur fur a-ziwar ar maez, hag en e furnez e kemere an traou e-giz ma teuent heol pa domme ha glao pa c'hlebie. Ahendall, poan a-walc'h d'ezañ kaout e dri bochadig kerc'h bemdez hag eun tamm dilhad bennak eur wech an amzer.

Rak Tougn, mar poanie pa laboure, Tougn en devoa a bep seurt siou, lakaomp fall, evit eun den dileve: Tougn a chasee, Tougn a beskete, Tougn a zaremprede ar marc'hadou peurliesa hepken evit gwerza netra ha prena eur c'horfadig « odivi ». Ar gwasa ma oa, Tougn a oa eur c'hoarier, eur c'hoarier daonet, gouest da c'hoari, n'eo ket e holl wenneien, met c'hoaz gwreg ha bugale. . . Hag evelse, e c'hellit kredi, n'eo ket pinvidikaat eo a ra Tougn dre ma kerz ; e-lec'h daou varc'h mat gwechall, n'eus ken nemet eur c'hagn dreut en e varchosi, hag e eost a vez debret araok beza medet ! Dle a zo bet kemeret zoken war e dammig tiegez, an Aotrou Sparte her goar mat ! Nag a bateriou, nag a litanioù . . . n'eo ket re ar sent ! . . . a glev digant e C'hlaodina pa zegouez d'ezañ dont d'ar gêr eun tammig badaouet gant ar gwin-ardant !

Tougn en devoe keuz, rak eur galon vat a zen a sko en e greiz, met petra 'dañ « keuz war-lerc'h » !

Ha n'eus netra evit distrei ar c'hoarier diouz ar c'hartou : bemnoz e tou ne c'hoario ken, ha, siouaz, goude e gousked, bep mintin, pa'gav e du, ec'h adkrog da c'hoari !

Petra 'fell d'eoc'h ? Al louarn a varvo en e groc'hen, nemet ez-veo e vefe diskroc'henet.

Ha c'hoaz, piou 'oar, ha ne rafe ket kroc'hen nevez !

EOSTIG KERINEG.

(An Hader Avel).

II. -- Goulennou war al lennadenn :

- 1) Geriou da zisplega : siou, dileve, eur c'hagn, marchosi, medi, badaouet, tiegez.
- 2) Roit geriou all e-lec'h : eur wech an amzer, pa zegouez.
- 3) Peseurt kemm a zo etre : degouezout ha c'hoarvezout ? etre badaouet, abafet ha mantret ? etre mont er-maez mont war-vaer ha mont war ar maez ? etre bemdez ha war ar pemdez ?
- 4) Penaos e vez lavaret diskroc'hena evit ar gwez ? an an avalou-douar ? ar frouez ?
- 5) Roit liester ar gerioù-mañ : diaoul, glao, den, c'hoarier, gwreg, louarn.
- 6) Roit unander : bugale, kartou, sent.
- 7) Da be vare e vez medet ? e vez chaseet ?
- 8) Roit 3 ger e -nez evel furnez.
- 9) Roit 3 ger all enno an hevelep gwrienn ha badaouet.

10) Eus peseurt verb e teu : e kemere, a chasee, a beskete, e c'hellit, kemeret, a glev, badaouet, a sko, e toù a varvo ?

11) Sevel anoiou-kadarn diwar ar gerioù-mañ : paour, tomma, glebia, fall, mat.

III. -- Pennad da sevel.

Polired eun den hoc'h eus anavezet.

IV. -- Da drei e brezoneg.

Studia eur yezadur : An Niveri (127-137).

1. Quel âge avez-vous ? J'ai ving-cinq ans. — 2. Notre oncle habite a vingt kilomètres d'ici. — 3. Il y avait là mes deux oncles et mes trois tantes. — 4. Ma tante la plus jeune n'est pas mariée, mais les deux autres ont chacune quatre enfants. — 5. Savez-vous quelle heure il peut être ? — 6. Je crois qu'il doit être plus de deux heures et demie. — 7. Le boucher a acheté 72 bœufs, 37 vaches, 22 génisses et 59 veaux. — 8. Quel jour du mois sommes-nous aujourd'hui ? — 9. Mon père est né en 1891. Il aura donc 54 ans en 1945. — 10. Il suit un cours de breton tous les deux jours.

11. Combien avez-vous payé la livre ? Six francs 25. — 12. Le mois est la douzième partie de l'année et la semaine en est la cinquante-deuxième partie. — 13. Combien y a-t-il de saisons dans l'année ? — 14. Le dernier mois de l'année est décembre, l'avant-dernier, novembre, on les appelle les mois noirs. — 15. Un mois comprend 30 ou 31 jours sauf le mois de février qui n'en a que 28. — 16. 29 les années bisextiles, ce qui arrive tous les quatre ans. — 17. J'irai vous voir dimanche prochain, quoiqu'il soit difficile de voyager maintenant le dimanche.

(Skriva an niverou en o hed.)

KENTEL 5. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. -- Pennad da lenn ha da studia :

EUR PAOUR KAEZ DEN

Tougn a oa eur paour kaez diaoul, eur fur a-ziwar ar maez, hag en e furnez e kemere an traou e-giz ma teuent, heol pa domme ha glao pa c'hlebie. Ahendall, poan a-walc'h d'ezañ kaout e dri bochadig kerc'h bemdez hag eun tamm dilhad bennak eur wech an amzer.

Rak Tougn, mar poanie pa laboure, Tougn en devoa a bep seurt siou, lakaomp fall, evit eun den dileve: Tougn a chasee, Tougn a beskete, Tougn a zaremprede ar marc'hadou peurliesa hepken evit gwerza netra ha prena eur c'horfadig « odivi ». Ar gwaso ma oa, Tougn a oa eur c'hoarier, eur c'hoarier daonet, gouest da c'hoari, n'eo ket e holl wenneien, met c'hoaz gwreg ha bugale. . . Hag evelse, e c'hellit kredi, n'eo ket pinvidikaat eo a ra Tougn dre ma kerz ; e-lec'h daou varc'h mat gwechall, n'eus ken nemet eur c'hagn dreut en e varchosi, hag e eost a vez debret araok beza medet ! Dle a zo bet kemeret zoken war e dammig tiegez, an Aotrou Sparfel her goar mat ! Nag a bateriou, nag a litanioù . . n'eo ket re ar sent ! . . . a glev digant e C'hlaodina pa zegouez d'ezañ dont d'ar gêr eun tammig badaouet gant ar gwin-ardant !

Tougn en devefe keuz, rak eur galon vat a zen a sko en e greiz, met petra 'dalv « keuz war-lerc'h » !

Ha n'eus netra evit distrei ar c'hoarier diouz ar c'hartou : bemnoz e tou ne c'hoario ken ha, siouaz, goude e gousked, bep mintin, pa gav e du, ec'h adkrog da c'hoari !

Petra 'fell d'eoc'h ? Al louarn a varvo en e groc'hen, nemet ez-veo e vefe diskroc'henet.

Ha c'hoaz, piou 'oar, ha ne rafe ket kroc'hen nevez !

EOSTIG KERINEG.
(An Hader Avel).

II. -- Goulennoù war al lennadenn :

- 1) Geriou da zisplega : siou, dileve, eur c'hagn, marchosi, medi, badaouet, tiegez.
- 2) Roit gerioù all e-lec'h : eur wech an amzer, pa zegouez.
- 3) Peseurt kemm a zo etre : degouezout ha c'hoarvezout ? etre badaouet, abafet ha mantret ? etre mont er-maez mont war-vaez ha mont war ar maez ? etre bemdez ha war ar pemdez ?
- 4) Penaos e vez lavaret diskroc'hena evit ar gwez ? an avalou-douar ? ar frouez ?
- 5) Roit liester ar gerioù-mañ : diaoul, glao, den, c'hoarier, gwreg, louarn.
- 6) Roit unander : bugale, kartou, sent.
- 7) Da be vare e vez medet ? e vez chaseet ?
- 8) Roit 3 ger e -nez evel furnez.
- 9) Roit 3 ger all enno an hevelep gwrizienn ha badaouet.

KENTEL 6. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. - Pennad da lenn ha da studia :

O VONT D'AN TANTAD

Evit d'ezañ kaout danvez ha leve, perc'henn ma oa e dad war an douarou strujusa er barrez. Lan Ofret, mab pennhêr Kerunkun, a zeuas, er bloavez-se, da tantad sant Yann, disamm e ziskoaz ha goull e zaou zourn, pa oa dleet d'ezañ dont, evel e dad, gant daou ~~pa dri~~ bec'h war beg e forc'h houarn. Ma oa dre bizoni e oa eun dra vezus ; ma oa evit ober goap ouz ar ~~sante~~ oa gwasoc'h c'hoaz.

Uhel e oa savet gwrac'hell an tantad, pa dostae Lan Ofret ; rak Kerunkun a zo eur gêr vras gant dek fa milh gaer o veva enni diwar mengleuziou maen glas, ha kement hini, eus kement familh, a oa deuet gant ar lodig : ar baotred, eun druilhad spern-du kalet ar c'hoad anezañ ha dispar d'ober tan padus, ar merc'hed, eur gazeliad bleñchou : ar grennarded, eur geuneudenn, eur vriad wrizioù ; hag ar vugaligou, krog c'hoaz evit bale e tavañjer o mamm, eur skolpenn pe eur rusker nig bennak : rak, hervez ar c'hiz, e tle pep hini degas, hervez e oad hag e vadou, e lodenn d'an tantad. Pe, ma ne ra ket, e tevo er bed all, keit ha m'hen devo padet an tantad. Souezet eta e oa bet an dud bodet en dro d'ar wrac'hell, o welout Lan Ofret o tont d'ar bedenn, e zaouarn a-dreñv e gein, hag o c'houtellat en noz evel eur foeter hent. Mantret e oant bet ouspenn, rak eur seurt gwall zismegañs e-keñver ar sant a c'hellfe, en amzer da zont, degas gwall-bianedenn war o ziegeziou.

JAKEZ RIOU

(Lan, Embanner al Ludu)

II - Goulennou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : strujus, pennher, bec'h, gwac'hell, mengleuz, druilhad, bleñchou, skolpenn, ruskennig.
- 2) Peseurt kemm a zo etre : danvez, leve, ha madou ? etre eur gazeliad hag eur vriad ? etre souezet ha mantret ? etre eun druilhad, eur bec'h, eun hordenn hag eur malan ?
- 3) Roit 5 ger en -oni evel pizoni.
- 4) Roit ar c'hontrol eus : goull, pizoni, kalet, padus.
- 5) Peseurt kemm a zo etre kas ha degas ? Roit 4 verb all a zo d'ezo evelse eur stumm gant de- e-kichen ar stumma reiz. Roit skoueriou evit merka ar c'hemm a zo etrezo.
- 6) Savit verbou diwar ar geriou-mañ : perc'henn, goull, bec'h, goap, bleñchou, skolpenn, pedenn, druilhad.
- 7) Unander bleñchou, gwizioù, bugaligou.
- 8) Petra a welit da deurel evez outañ el lavarenn : disamm e Ziskoaz ha goull e ZAOU zourn. Roit ar geriou a anavezit o verka eun niver-daou.
- 9) Peseurt kemm a zo etre tana hag entana ?
- 10) Pe ano a reer eus frouez ar spern-du ?

III. - Pennad da sevel :

Displegit petra a vez gwelet e tantad sant Yann, pe en eur gouel noz all bennak.

IV. - Lakaat e brezoneg :

(Studia ar gerioù amresisaat — « Grammaire » R. Hemon niv. 106-126)

1. Je n'ai pas d'autre maison. — 2. J'ai quelques bons fruits et de belles images à te donner. — 3. Nous ne verrons rien. — 4. Jean n'a pas fait cela ; c'est quelqu'un d'autre qui l'a fait. — 5. Est-ce que quelqu'un m'a demandé ? — Non personne. — 6. Chacun pour soi et Dieu pour tous. — 7. L'un a soif et l'autre a faim, mais aucun d'eux n'a de l'argent. — 8. Celui qui est affamé, trouve bonne n'importe quelle nourriture. — 9. Ces enfants ont été jouer l'un avec l'autre ; les garçons ont couru tous ensemble, et les petites filles ont sauté à la corde l'une après l'autre. — 10. On ne peut pas plaire à tout le monde à la fois.

11. Il n'y a rien d'aussi sain qu'une pomme. — 12. Pour faire un gâteau, ma mère prend une assez grande quantité de farine, elle casse quelques œufs, elle verse un peu de lait sur la farine ainsi que quelques cuillerées d'eau. Elle mélange le tout et y ajoute encore un peu de sel et de poivre. 13. — Beaucoup ont essayé, mais peu ont réussi. — 14. C'est le même que vous avez déjà vu. — 15. Il ne m'a rien donné d'autre. — 16. Il a beaucoup d'amis et peu d'argent. — 17. La plupart des hommes redoutent la vérité. — 18. Il a parcouru le monde entier et il fait encore un voyage tous les ans. — 19. Il abattit un ours dont la peau lui servit à se faire un manteau. — 20. C'étaient des plantes dont la plupart m'étaient inconnues. — 20. Celui qui te flatte est rarement ton ami.

KENTEL 7. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. — Pennad da lenn ha da studia :

AR PLAC'H YAOUANK HAG AR VORVERC'H

« Re galet e vez ar vuhez amañ dindan vestroniezh va eontr », a soñjas ar plac'h yaouank-hont. Hag hep gortoz muioc'h e pellaas e kuz diouz ar gêr.

War ribl ar mor e tegouezas erfin, hag o welout eur vag war ere e pignas enni : « En enezenn-hont e ka vin ar goudor, emezi, hag e vo ar mor bras etrezoun-me ha va eontr ».

Tostaat a rae bremañ ouz an enezenn roz pa welas, a souez ! bizied hir ha kenedus mor o kregi en aros ar vag, ha penn melegan eur vorverc'h o 'n em ziskouez gant he bleo perlezennet : « Enkrezet oc'h, plac'hig, o pellac'h diouz an douar », eme ar vorverc'h gant douster, « N'ho pezet ket aon. Sioul eo ar mor evit ho tegemer, hag em enezenn e kavot evidoc'h ar repu. » Gant ar spont he devoa paouezet ar plac'hig a roevnat. Dilavar e chome gant bras e oa he souez, a droas buan da levez. Pa c'hellas diabafi e lavaras : « Bras eo ar frealz degaset d'in gant ho komzou, Merc'h yaouank ar mor, pa vennit kemer truez ouzin, ha va degemer en hoc'h enezenn. » — « Yaouank oc'h, war hañval. » a respontas hi, « pet bloaz, mar plij ? » — « Nemet pevarzek, Yaouank flamm oun. » — « Ha me triouec'h », eme ar Vorverc'h, « plijusat e vo d'eomp beva a-gevret en enezenn, ker an eil d'eben ! »

X... (MORVERC'H AN ENEZ ROZ)

(Eus Gwalarn)

II. — Gcullenou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : mestroniezh, war ere, aros ar vag, melegan, enkrezet, repu, roevnat, frealz.
- 2) Roit geriou all e-lec'h : goudor, sioul, paouezet, pa vennit kemer truez ouzin, war a hañval.
- 3) Lavarit en eur ger, ribl ar mor. Peseurt kemm a zo etre enkrezet, abafet ha spontet ?
- 4) Perak e lavar an oberour re galet e vez ha neket re galet eo er frazenn genta ?
- 5) Liester : plac'h yaouank, bag, bleo, merc'h.
- 6) Pehini eo ar ger gwregel o kiota ouz eontr ? Hag anaout a rit geriou bugale evito o-daou ?
- 7) Savit verbou diwar : kalet, buhez, mestroniezh, ere, kuz, goudor, souez, douar, sioul, spont, frealz.
- 8) Savit anoiou-gwan o klota ouz : douster, aon, spont, levez.
- 9) Kenedus-mor, yaouank-flamm. Penaos eo savet ar gerioù-se ? Roit eur nebeut skouerioù all eus a c'heriou savet evelse.
- 10) Perlezennet. Penaos eo savet ar ger-se ? Roit skouerioù verbou all enno an dibenn -enn-se.
- 11) Displega an araogennoù-mañ en holl c'hourioù (sk. : dindanoun, dindanout, ha) : diadas, en, etre, ouz, gant, war-du, evit, da.

III. — Pennad da sevel :

Eun droiad war ar mor.

IV. — Da lakaat e brezoneg :

(Studia an ANO-GWAN-DOAREA (71-85) hag ar c'hemmaduriou en anoiou-gwan (10-11))

1. Pouvez-vous me procurer du pain blanc et du beurre frais ? — 2. On dit que les Cornouaillais sont les plus gais des Bretons. — 3. Quelle belle nuit claire étoilée ! — 4. Mon frère et moi nous avons fait hier une belle longue promenade. — 5. Les hommes préfèrent les blondes. — 6. Il faisait un temps superbe, avec un petit vent frais. — 7. Il fait un peu trop chaud aujourd'hui. — 8. Oui, il fait même très chaud. — 9. Lequel de ces livres vous plait-il davantage ? — 10. La montagne d'Arrée est plus élevée que le Menez Hom.

11. Cette grande femme est mariée avec monsieur Le Floch. — 12. Ce chemin est aussi long que l'autre, mais il est bien meilleur. — 13. Votre sœur est plus âgée que moi et elle est bien plus grande que je ne le suis. — 14. Au mois de janvier les jours sont moins longs qu'à Pâques, mais c'est à la fin de juin qu'ils sont le plus long. — 15. Il va de plus en plus mal.

16. — Il est bien fatigué après un aussi grand effort. — 17. Je n'ai pas autant d'amis, d'argent et de biens que vous. — 18. L'île d'Ouessant est plus grande et plus élevée que l'île de Sein. — 19. La Foire Haute, à Morlaix, est la plus grande foire aux chevaux de Bretagne. — 20. Il n'est pire sourd que celui qui ne veut pas entendre.

KENTEL 8. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. - Pennad da lenn ha da studia :

YANN SOHIER

Mestr-skol e oa Sohier. Meuleudi dreist a zo dleet d'om hini a ra mat e vicher. Hag an holl a lavar e oa Sohier unan eus ar re-se. Gouzout a ran e kare komz diwar-benn ar skol ha studia skiant ar c'helenner. Ha lakaat e studiou da dalvezout. Dreist-holl e kare ar vugale. Fiziañs en doa enno, ha fiziañs en e getridi evel kelenner.

Dont a reas da gelenn d'ar vro vrezonek dre garantez ouz ar yez. Kement a c'helle ober en e skol evit Breiz a reas, — ha Doue ' oar pegen striz ha kriz e vez ar reolennou savet a-enep ar vrezonek — ken striz ha ken kriz ma welomp bremañ strolladou ha kevredigez'ou chomet dizeblant betek-hen, o c'houlenn ma vezint distrizet ha digrizet. Soñjal e rank eur mestr-kol deski kanaouennoù vrezonek d'ar vugale, dre laer ! Ha ma teu an dra-se da veza brudet, beza tamallet marize evit e boan !

Kement-se a rae Sohier koulskoude, ha muioc'h, hag a zo gwelloc'h n'o grae ket e kuz. Kalon e oa en nañ da zisplega e venozioù dirak an holl, en e gomzou hag en e oberou. Eur gentel a roe evelse d'ar Vrezoned dihunet, tud aonik tre peurliesañ. Komprenet en devoa ez eo gwanded an den a ra nerz e enebour. Ha beza dizaon a zo alies beza trec'h.

(ROPARZ HEMON)

II - Goulennou war ar pennad :

- 1) Gerioù da zisplega : micher, kefridi, brudet, tamallet, kentel, menozioù.
- 2) Peseurt kemm a zo etre ar c'helenner hag ar gelenner ? Roit ivez al liesterioù anezo.
- 3) Peseurt kemm a zo etre enk ha striz ? etre kalet ha kriz ? Pe dalvoudegez all en deus c'hoaz ar ger kriz ?
- 4) Roit gerioù all e-lec'h mestr-skol, aonik, peurliesañ.
- 5) Roit ar c'hontrol eus : meuleudi, fiziañs en doa enno, karantez, striz, kriz, e-kuz, rei da..., dihunet, aonik, gwanded, beza trec'h.
- 6) Liester : mestr-skol, micher, fiziañs, laer, enebour.
- 7) Penaos eo bet savet ar gerioù : meuleudi, kelenner, karantez, kevredigezioù, kanaouennoù ?
- 8) Penaos e vez anvet eun den a labour war e vicher ? Unan a ra studiou ? Eun den a ra studiou da veza beleg ? Eun den a labour war ar yezou ? Eun den a gan ? Unan a gomz vrezoneg ?
- 9) Kemerit ar frazenn : Dreist-holl e kare ar vugale hag eilpennit anezi :
 - a) En eur gregi gant : ar vugale...
 - b) En eur gregi gant : karout...
- 10) Anzioù-gwan o klota ouz : meuleudi, gouzout, talvezout, karantez, kentel, dihunet.

III. - Pennad da sevel :

Talvoudegez ar skol evit ar brezoneg.

IV. - Lakaat e brezoneg :

1. Que cherchez-vous ? Je cherche le livre que j'avais laissé ici hier soir. — 2. J'irai demain voir le médecin. —
3. Avez-vous compris ce que je vous avais dit ? — 4. Ces commerçants n'auraient pas vendu leur magasin s'ils avaient fait de meilleures affaires. — 5. Rien ne sert de courir, il faut partir à point.
6. Quand l'avez-vous vu pour la dernière fois ? — Hier matin. — 7. Je m'en occuperai quand j'aurai le temps de le faire. — 8. Nous oublions nos défauts en croyant que le monde les ignore. — 9. On ne croit que ce que l'on peut voir. — 10. Quand nous aurons terminé notre traduction le professeur la corrigera.
11. Pontcallec fut décapité à Nantes le 26 mars 1270. — 12. Où le roi Salaün a-t-il été tué ? — 13. Il est très ignorant, il ne sait ni lire ni écrire et ne sait même pas compter. — 14. Pouvez-vous faire cet exercice ? Non, je ne le peux pas, il est trop difficile. — 15. Voulez-vous me payer ou ne le voulez-vous pas ?
16. Il faudrait qu'il vienne me voir demain. — 17. Celui qui sait ce qu'il faut faire doit nous le dire. — 18. Il l'aurait dit s'il l'avait su. — 19. Pourquoi n'auriez-vous pas dit la vérité ? — 20. Je voudrai bien savoir qui est cet homme.

KENTEL 9. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. — Pennad da lenn ha da studia :

TEC'HADENN ALANIG

Degouezet e oa e Koad ar C'hrannou. Teurel a reas sellou a zisizians en-dro d'ezañ evit gwelout hag-heñ e oa eul loen bennak kuzet e touez an drez, pe eul labous kludet war skourrou ar gwez dero. Ne oa loen ebet e-touez an drez. Ne oa labous ebet kludet war ar skourrou. Alanig a dennas e alan an herra ma c'hellas gant ar skuizder a sante hag ar glac'har en devoa. Ne oa ket evit mont pelloc'h. Pa soñje en e lost trouc'het e soñje ivez e oa trouc'het e zivesker. Azeza a reas evit ober eun diskuiz. Allas ! allas ! ne oa mui evit azeza, ken kizidik all e oa bremañ e benn a-dreñv.

Alanig, neuze, a ziskennas betek eur stivell evit gwelout e barz an dour sklaer ar gaou a oa bet graet d'ezañ, ha gwelout a reas e oa eur gaou bras. Graet e oa anezañ eul louarn besk.

Edo o sellout ouz e benn a-dreñv e meleour an dour, pa c'houtellas eur voualc'h en eur vodenn drez. Alanig a glevas goaperez he c'houtelladenn. « N'oun ket evit chom amañ », emezañ. Mont a reas larkoc'h er c'hoad. Pelloc'h e klevas eur gegin o ragachat. Dao ! gwelet e oa bet adarre ! Trei a reas a-geiz, hag edo o heulia eur wenodenn pallennet gant geot munut ha bokedou-laez, pa welas dirazañ, troet gantañ e gein. eur c'honikl oc'h ober chibout en eun doare ken brao !

Alanig, gant aon da veza gwelet a gemeras eur wenodenn all war an tu dehou.

JAKEZ RIOU

(Troiu kamm Alanig al Louarn)

II. — Goulennou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : kludet, herr, glac'har, kizidik, stivell, besk, ober chibout, pallennet.
- 2) Roit geriou all e-lec'h : degouezet, besk.
- 3) Peseurt kemm a zo : etre pelloc'h, ha larkoc'h ? etre ober drong hag ober gaou ? etre c'houtellat ha ragachat ? etre hent, gwenodenn ha riboul ?
- 4) Penaos lavarout en eur ger : gwez dero, a dennas e alan, mont pelloc'h, ober eun diskuiz ?
- 5) Roit ar c'hontrol eus : herr, degouezet, azeza, a ziskennas,, munut.
- 6) Liester : loen, labous, dour, gaou, moualc'h, louarn, gegin. Hag anaout a rit eun calvoudegez all d'ar ger gegin ?
- 7) Ano-gwan-verb teurel. Hag anaout a rit verbou all a c'hoarvez enno an hevelep darvoud ?
- 8) Unander zivesker.

9) Penaos eo savet ar ger *tee'hadenn* ? Sevel gerioù heñvel diwar ar verbou-mañ : *degouezet, bale, skuiza, trouc'ha, pouzina, kerrout, gwelout, tomma.*

10) Anciou-kadarn o klota ouz : *teurel, gwelout, kuzet, trouc'het.*

11) Pell, pelloc'h, ar pella. Savit en hevelep doare derezioù keñveriatà ar gerioù-mañ : *tost, ruz, gleb, uhel, fall, mat, reiz, du.*

12) Lakaat rann genta al jennadenn en amzer-vremañ.

III. — Pennad dâ sevel :

Al laboused pe evned a anavezit.

IV. — Da lakaat e brezoneg :

(Studia AR VERBOU-SKOAZELL hag ar VERBOU DIREIZ (144-156).)

1. Le boulanger a euit son pain ce matin. — 2. Où iras-tu dimanche prochain ? — 3. Le vent souffle très fort, il a tellement soufflé la nuit dernière que des arbres ont été abattus. — 4. Votre chapeau me plaît beaucoup, où l'avez-vous acheté ? — 5. Laissez-moi tranquille, j'ai sommeil et je voudrais aller me coucher.

6. Cet enfant a l'air malade, qu'a-t-il donc ? — 7. Jean-Pierre Calloc'h est mort le mardi de Pâques, 10 avril 1917. — 8. Je ne veux pas que tu prêtes mes livres à n'importe qui. — 9. Sa fille est malade tous les ans, et son frère, qui est médecin, la soigne. — 10. Le bourg est-il loin d'ici ? Non, il est assez près.

11. Y-a-t-il loin de Landerneau à Morlaix ? 12. Lorient est-il plus loin de Vannes que de Quimper ? — 13. De tout temps on a donné des soldats de plomb aux enfants. — 15. Qu'y a-t-il là-bas ? Je vois deux moutons auprès du rocher blanc.

16. Je dois m'en aller demain et revenir la semaine prochaine seulement. — 17. Ce vin s'améliore à mesure qu'il vieillit. — 18. Il aurait aimé qu'on lui dise de venir nous voir. — 19. Autrefois les ouvriers étaient moins bien payés qu'aujourd'hui, et leur nourriture était également moins bonne. — 20. Beaucoup de personnes fréquentent ce par-don tous les ans.

KENTEL IO. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. - Pennad da lenn ha da studia :

AN AVALOU

— Ooow ! Ooow !

Ha ne ouied mui pelec'h edont. Leuniet e oa ar gwez gant buheziou dic'hortoz. Ha pep tra a verve ha pep tra a veve dre eno. Strewet an deliou war an douar, torret ar skourrougou, e veze beo ar wezenn gant n'ouzon dare pe gleñved sebezus. Pa veze strilhet, heñvel e oa ma c'hoarze.

Edod o tiskar an avalou.

Pep kêr, pep liorz a oa aloubet : beva a raent, an dud, ar c'helien, ar gwesped, ar berniou avalou melen ha ruz dindan ar gwez, c'houez an dare warno holl. Hag an dud ivez a oa evel avalou, ruz hag azo. Ha ken treuzonet e oa o dent ma ne oant evit debri tra ken nemet frouez.

Hag evelato e c'hoarzent an eil ouz egile e begou ar gwez, e c'halvent, e youc'hent, ganto o famerou hag o boutigi, pe e hejent ar wezenn hag unan bennak a zindan a stoue e gein dindan ar barrad, ha da c'houde e selle ouz an hini a oa en nec'h ha larkoc'h ouz an oabl strink, oabl miz here, hag e c'hoarze, zoken ma teue da ginviennou koueza en e zaoulagad ha ma ranke goude-se, sec'ha an dour diouto gant e vouchouer, tra m'edo o c'hoarzin.

D. K. KONGAR

(Gant Blaz an Avalou ruz)

II - Goulennou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : strewet, aloubet, treuzonet, boutigi, barrad, strink, kinviennou.
- 2) Roit geriou all e-lec'h : strilhet, en nec'h, tra ma.
- 3) Peseurt kemm a zo etre : sonezus, sebezus, saouzanus ha sabatutus ? etre diskar ha pilat ? etre dare hag azo ? etre gervel, youc'hal, huchal hag hopal ? etre stoui ha plega ? etre oabl ha neñv ? etre renka, rankout ha dileont ? etre koueza, diskenn, ha gouziza ? etre teurel, strinka ha stlepel ?
- 4) Gant petra eo e vez santet ar c'houez ? Petra eo e vez graet gant an teod ?
- 5) Roit an anv-verb o klota ouz : ne ouled, a verve, a veve, strewet, torret, c'hoarze, aloubet, a raent, e chalvent, e youc'hent, e hejent, e selle.
- 6) Unander : deliou, boutigi, tud, dent.
- 7) Penaos lavarout c'hoaz : a vare da vare ?
- 8) Savit verbou diwar : beo, kleñved, dare, berniou, melen, ruz, azo.
- 9) Penaos lavarout en eur ger : dastum avalou, dastum kistin, rei boued (d'eul loen), troue'ha bezin, rei dour da.

KENTEL II. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. — Pennad da lenn ha da studia :

EUR BARR ARNE

Kouezet e oa trumm boull an heol a-dreñv moger houarn ar c'hoabr. Ma teñvataas ar vro en eun taol. Mellou glavennou dibaot en em flastras war groc'hen ar paotr yaouank e-giz drajou. Neuze e savas sarac'h er c'hoad pin bras, eus an Ti Gwenn betek Penn-Laouig. Eun hurus. Ha d'an daoulamm e teredas warnañ ar glao. Teurel a rae gant ar sailh, evel ma lavarer.

Etre c'houezi ha kaout eur gridienn, e chome Paol Tirili a-sav, krenn, gant eul luc'hedenn. Kerkent all e tarze eun talm-kurun.

Amañ emañ brao ! » a sute ar paotr en eur groumma e ziskoaz.

Ken stank e koueze ar glao, ken trellus e oa al luc'hed, ma ne wele mui Paol nag a raok, nag a-dreñv. Dianket. Ha nec'hedik. Ar gurun a rae eur vouzarenn diehan, eur vraouac'h.

Trouc'ha a reas eeun dre ar c'hlazideg, war-du ar « Morhouc'h ». Mont a reas betek e vorzadou er gwaz hag el lag. Gleb par-teil e oa pa dizas ar vag. Halet e voe e-barz gant e gamlad. Azeza a reas war vor dig ar gostezenn e zivesker a ispih er-maez.

Teurel a rae kement an dour, ma c'hellas en em zizober, evit an darn vrasa, eus ar gwiskad lec'hid a rae d'ezañ « heuzou du ». En em darlaska a rae, laouen da veza en em dennen.

Y. DREZEN

(Itron Varia Garmez)

II. — Goulennou war ar pennad :

1) Geriou da zisplega : ar c'hoabr, dibaot, drajou, sarac'h, sailh, eur gridienn, tarza, trellus, eur vraouac'h, glazideg, tell, en em darlaska.

2) Roit geriou all e-lec'h trumm, d'an daoulamm, dianket, nec'hedik, gleb-par-teil, halet, barr.

3) Peseurt kemm a zo : etre redek ha deredek ? etre c'houezi, c'houeza ha c'houesa ? etre krena ha kaout eur gridienn ? etre pri, lag, ha lec'hid ? etre flastra, gwaska ha frika ?

4) Pet talvoudegez a anavezit d'ar ger mell ? Er skouer rôet amañ (mellou glavennou), lakait eur ger all en e lec'h.

5) Peseurt kemm a zo etre chom a-sav ha chom en e sav ?

6) Displegit ar ger gwiskad. Roit geriou all kar d'ezañ.

- 7) Roit ar c'hontrol eus : a-dreñv, ma teñvalaas, teurel, chom a-sav, stank, gieb, kroumma.
- 8) Ano-stroll kostezenn.
- 9) Penaos eo savet ar gerioù glavennoù ha braouac'henn ?
- 10) Hag anaout a rit gerioù all savet evel daoulamm ?
- 11) Roit an holl dalvoudegeziou a anavezit d'ar ger gwaz.
- 12) Azezet. Roit ar gerioù all o verka an doare ma c'hell beza ennañ an den.
- 13) Peseurt darvoudoù all a anavezit c'hoaz ouspenn ar glao ?

III. — Pennad da sevel :

Eur barr amzer fall.

IV. — Da lakaat e brezoneg :

1. Votre exercice est très bien fait, vous apprenez très rapidement le breton. — 2. Cette jeune fille ne lit pas encore bien, mais elle prononce mieux qu'auparavant. — 3. D'où venez-vous ? Je viens de là-bas. — 4. Votre père est-il à la maison ? Non, je crois qu'il est parti en ville, chez ma sœur, il ne reviendra que demain soir. — 5. Il faut que vous partiez d'ici sur-le-champ pour rentrer à la maison et que vous passiez par chez moi en y allant.

6. C'est bien difficile, j'essayerai cependant. — 7. On descend plus facilement une côte qu'on ne la monte. — 8. Ce pays est très loin d'ici, je veux cependant m'y rendre. — 9. Travaillez d'abord, vous pourrez vous amuser ensuite. — 10. Aviez-vous vu déjà cette personne autrefois ? Oui, je la connais depuis fort longtemps. — 11. Il travaille beaucoup durant la semaine et se repose à peine le dimanche. — 12. Il est venu l'année dernière et il m'a dit également qu'il tâcherait de venir l'année prochaine. — 13. Le cours de breton a lieu toutes les semaines, le jeudi soir, à huit heures. — 14. C'est le soir que le temps est le plus agréable en été. — 15. D'ici là il aura eu le temps de changer.

16. Désormais nous pourrons le voir seulement une fois par mois. — 17. Je vais de temps en temps à Morlaix, plus rarement à Guingamp et je n'ai encore jamais été à Pontivy. — 18. Il n'a jamais réussi à faire quelque chose et ne réussira jamais. — 19. Il est déjà tard, c'est pourquoi je m'en vais tout de suite. — 20. Il a tellement peur qu'il ne fait que trembler.

KENTEL 12. — SKOL AN TREC'H KENTA.

I. — Pennad da lenn ha da studia :

YEUN AR GWILHOU E TI AR SORSER

Neuze, an den en devoa kavet en eur zont en ti, hag a oa mestr kêr hep arvar ebet, hen pedas da azeza ouz an daol hag a yeas da gerc'hat eur voutailhad sistr. Pa voe leuniet ar gwer e kredas va eontr Yeun displega d'an den-se peseurt digarez en devoa da zont d'e welout. Met hemañ a drouc'has prim ar gaoz o lavarout :

« Gouzout mat a ran evit petra ez oc'h deuet betek ar gêr-mañ. Mont a ra ho tienn gant al laer, ha c'haant hoc'h eus e virfan ouz an dra-se da c'hoarvezout hiviziken. A dra sur, gouest oun da ober eun dra bennak a-du ganeoc'h, met a-raok e vefe mat d'eoc'h ober anaoudegez gant an hini a vez o skrapa ho tanvez amann. »

Kas a reas va eontr gantan d'ar penn all d'an ti hag e reas d'ezañ azeza ouz eun daol en eur sal. Eur meleziour a lakaas dirazañ war an daol, ha kerkent ez eas kuit, goude beza serret an nor war e lerc'h.

Chom a reas Yeun ar Gwilhou da sellout ouz ar meleziour e-pad eur pennadig amzer. Va Doue, ne oa ket disheñvel ar sklasenn diouz ar meleziouriou all, rak gwelout mat a rae va eontr e skeud e-barz. Skuiza buan a reas koulskoude, abalamour d'an dra-se moarvat, hag en eur c'hrozmolat etre e zent :

« O ! emezañ, peseurt c'hoari eo an dra-mañ 'ta ? Daoust ha c'hoant en deus ar sorsere-se da ober goap ouzin-me ? Ar meleziouriou a zo graet evit ar merc'hed hag ar baotred fard, ha n'eo ket evit tud louet o blec eveldoun ! »

Kerkent ha m'en devoe distaget ar c'homzou-se, e welas eur vorenn o c'holei ar sklasenn... Teuzi ha mont kuit a reas ar vorenn-se a-nebeudou, hag en he lerc'h e paras war ar meleziour, dirak daoulagad sebezet va eontr, skeudenn Per-Jañ ar Revelen, ozac'h gorre-kêr Kêr-ar-Grudon, lesanvet ar Mabig Jezuz.

YEUN AR GO

(Al laer dienn)

II. — Goulennou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : digarez, dienn, grozmolat, fard, louet, eur vorenn, ozac'h, skeud.
- 2) Roit geriou all e-lerc'h : hiviziken, gouest, skrapa, kerkent, a-nebeudou, skeudenn.
- 3) Roit ar c'hontrol eus : neuze, en eur zont en ti, da azeza ouz an daol, hiviziken, a-du ganeoc'h, dirazañ, golei, teuzi, war e lerc'h.
- 4) Roit tri doare-lavar disheñvel da verka ez eo serret an nor e stumm pe stumm.
- 5) Arvar. Penaos eo stummet ar ger-se ? Hag anaout a rit geriou all enno an hevelep rakger ? Petra e verk ?

- 6) Lakait anat ar c'hemm a zo et̄re : *kas, klask, kerc'hat ha degas.*
 7) Liest̄er : *ti, mestr, den, hemañ, laer, danvez, sorser, ozac'h.*
 8) Eus pe verb e teu : *pedas, a yeas, en devoa, a drouc'has, deuet, a virfen, a vefe, a reas, serret, graet, e
 welas ?*
 9) Penaos lavarout en eur ger : *lakaat amann war ?*
 10) Lakaat pennad kenta al lennadenn (betek ...danvez amann) en doare divizout.

III. — Pennad da sevel :

Penaos e vez graet an amann ha petra a vez graet gantañ ?

IV. — Da lakaat e brezoneg :

1. J'ai pris ton couteau au lieu du mien, et je l'ai toujours avec moi. — 2. J'étais à ce moment loin de la ville, sous un arbre, à flanc de la montagne. — 3. Ce château est situé de ce côté-ci de la rivière, auprès d'un grand rocher. — 4. Qui attendait à la porte ? — 5. Derrière la maison de mon oncle il y avait une vaste cour.
 6. Au-dessus de nous, le soleil brillait entre les nuages. — 7. J'ai trouvé mon cahier parmi les tiens. — 8. Le coq chante longtemps avant le jour. 9. Il s'ennuyait si loin du pays. — 10. Il est grimpé au sommet de l'arbre pour prendre des œufs de pie.
 11. Viendrez-vous à pied, à cheval ou en voiture ? — 12. L'Aulne coule à travers le bassin de Châteaulin. — 13. Je ne pourrai revenir qu'après toi. — 14. Il a été très occupé depuis le matin jusqu'au soir. — 15. La guerre a été déclarée entre ces deux pays et leurs armées vont bientôt se combattre.
 16. Il sauta par dessus le mur et passa ensuite à travers la haie. — 17. C'est pour moi que vous avez apporté ce beau poisson ? — 18. Demandez-lui s'il a peur de nous. — 19. Regarde-là donc, cette maison qui est située de l'autre côté des bois, loin de tout. — 20. Il l'a fait sans que je le sache.

KENTEL 13. - SKOL AN TREC'H KENTA

I. - Pennad da lenn ha da studia :

AR GRAKVORIANED

Ar Grakvorianed a zo bet, aba ez eus koun, dismegañset gant an diavaezourien o deus bet da ober ganto. Maleziz, Indoneziz, Sinaiz, Indeziz, Arabiz. Gwall-vrudet ez int bet ganto, tremenet da ouezidi eus an izela dere, lakaet da zebrierien-tud, laeron, entanerien ha muntrerien. Laza, laerez hag entana o deus graet meur a wech evit gwir, nemet e oa da dalvezout an holl grizderiou e oa bet graet d'ezo. Indoneziz ha Maleziz dreist-holl a zo bet kriz ha displeal en o c'heñver. O lazadega hag o dibenna a-gantadou o deus graet, o enka dre-holl evel pa vije bet anezo gouezviled, o argas hag o diberc'henna diouz ar pep brasa hag ar pep gwella eus ar broiou a oa bet d'ezo. Pa stagas Europiz da studia a-nes ar Grakvorianed, e voe anavezet buan e oa anezo e gwirionez tud sioul ha peoc'hus dre natur, ganto menozioù uhel a-walc'h. Ober brao a raent d'ar merc'hed. Eun azaouez karantezus hag eun hegarated vras e vez etre ozac'h ha gwreg. Ez-vihan e tesk ar vugale gant o c'herent beza mat e-keñver ar gozidi, ar glañvidi, ar beorien, ha herberc'hus d'an dremenidi. Fur e vez ar plac'hed yaouank. Dre zereadegez o buhezegez emañ ar Grakvorianed hag ar c'hrakvorianezed eur skouer ouspenn o testenia ne vez ket an elevez hag ar vuhez vat diouz teoder ha ledander ar wiskamant, hogen diouz temz ar ouenn ha doare ar gelennadurez.

MEVEN MORDIERN
(Istor ar Bed. VI)

II. - Goulennou war ar pennad :

1. Geriou da zisplega : **krakvorianed, dismegañset, dere, gouezviled, elevez, temz herberc'hus.**
- 2) Roit geriou all e-lec'h : **aba ez eus koun, azaouez, a-nes.**
- 3) Petra ' verk ar rakger **krak** ? Roit geriou all m'her c'haver enno.
- 4) Roit geriou all kar da (enno an hevelep gwizienn ha) : **koun, gouezidi, sioul, ledander.**
- 5) Roit ar c'hontrol eus : **dismegañset, diavaezourien, gouezidi, sioul, fur, elevez, gouez.**
- 6) Savit anoiou-gwan diwar : **dere, argas, gwirionez, skouer.**
- 7) Peseurt kentm a zo etre **diavaezourien** ha **diavaezidi** ? **tremenerien** ha **tremenidi** ? **klañvourien** ha **klañvidi** ?
Displega diwar ar skoueriou-se talvoudegez an dibenn **-idi**.
Pere eo ar stummou-unan ar geriou en **-idi** a gaver el lennadenn.
- 8) Petra ' verk an dibenn **-iz** e **Maleziz** da skouer ? Fehini eo unander an anoiou-se ? Daoust ha lakae' e vez ar ger-moll striz dirak an anoiou en **-iz** ? Ha lakaet e vez dirak an anoiou-tud an **-ed** ?
- 9) Penaos eo stummet ar geriou : **argas, lazadega, entana, hegarated, dereadegez, buhezegez, ledander, kelennadurez** ?
Displega talvoudegez ar rakgeriou pe an dibennou-ger implijet. Savit ganto eun nebeud skoueriou all evit merka o zalvoudegez.

III. - Pennad da sevel :

Beajet hoc'h eus eur wech bennak sur a-walc'h pe glevet unan bennak o konta eur veaj en deus graet. Danevellit eur veaj.

KENTEL 14. - SKOL AN TREC'H KENTA.

I. — Pennad da lenn ha da studia :

EUR C'HROGAD-EMGANN

Ha Per, leun a imor, a skoe pezh ma c'halle a-gleiz, a-zehou, d'an nec'h, d'an traoñ. Egile, gant eur jestrig ouesk, a lakae ar penn-baz da riskla d'an douar. An tan en e zaoulagad, ar Boutoun a glaske rei eun taci gidas ; bep tro avat e kave etre e vaz ha korf e anebour penn-baz kelenn al labourer. Hemañ ne rae nemet en em zifenn... Ar c'hrogad a badas evel-se eur pennad mat. Per, skuiz o skei taoliou goulo, a vount gant ar vaz, evel gant eur c'hleze. Al labourer ne flach tamm war e dreid ; stamp gant e zivesker, e zourn kleiz kuzet a-dreñv e gein, e arm start en dourn dehou, e seblant c'hoari da greski imor fall e genemganner. Paour kaez Per ! c'houezi a ra, dialanet eo, e zaoulagad a zo dispourbellet. Egile a oa o c'hortoz ar c'houlz-se. Pa sant e teu da veza laoskoc'h an taoliou e kemer e vaz dre greiz, e plant tro enni ken e fraoñv, ken e sut en aer, skiltrus ; eul lamm a-raok, ha daou benn ar vaz a gouez war bean ha diskoaz Per evel eur striflad glao. Ar paour kaez a glask ivez embreger e arm, stlapet eo d'ezañ dreist ar c'hleuz evel eur goloenn, hag an arme da skei adarre didruez, betek ma youc'h Per, hanter-lazet.

— Trawalc'h ! Koll oun. »

— Ac'hanta paotr yaouank, gwelet ec'h eus n'out nemet eun deskard c'hoaz... Ba ! ar profou bihan a zalc'h beo ar vignoniez. Kenavo, paotred, ha bennoz Doue ! »

JAKEZ KERRIEN
(Ar Roc'h Toull)

II. — Goulennou war ar pennad :

- 1) Gerioù da zisplega : ouesk, riskla, gidas, kleze, llaoh, stamp, dispourbellet, striflad glao, embreger.
- 2) Eus pe verb e teu : skoe, a glaske, e kave, a badas, ne flach, pa sant, e kemer, e fraoñv, e sut, a zalc'h, ma youc'h ?
- 3) Roit gerioù de envel trouzioù, evel fraoñv, sut...
- 4) Roit 5 ger en -iez evel mignoniez. Talvoudégez an dibenn-se.
- 5) Peseurt kemm a zo etre kleuz ha kleuzia ? etre kaeza ha kaezia ? etre ruza ha ruzia ?
- 6) Llaester : jestrig, baz, kleze, d'ezañ.
- 7) Sevel anvioù-kadarn diwar : riskla, tan, korf, kreiz.
- 8) Rei verbou o klota ouz : imor, korf, anebour, skuiz, start, laoskoc'h kreiz, lamm, bennoz.
- 9) Roit eur ger all e-lec'h goloenn.
- 9) Roit ar c'hontrol eus : koll oun, ouesk, en em zifenn, kuzet, start, kreski, bennoz.

III. — Pennad da sevel :

Eur c'hrogad gouren, c'hoari pe emgann.

KENTEL 15. - SKOL AN TREC'H KENTA

I. - Pennad da lenn ha da studia :

EUN DROIAD ER C'HOAD

D'ar sul goude lein, ha war ar pemdez pa veze divalo an amzer ha pa ne dae ket ar bagou er-maez, Bilzig a yae gant e vreur Yannig, a-wechou ivez gant e c'hoarezed, da glask bezvoud ha gwial, balan-bugel ha raden.

Balan-bugel ha raden a veze ezomm, bep sizun, evit gwalc'hi ar bagou ha golo ar pesked.

Bep sul 'ta, gant e vreur hag e c'hoarezed, ez ae a-dreuz koadeier ha pradeier Kerdrearnel, Mengi, Tre-modern, Kergoualc'h hag ar Jaou da glask bezvoud ha gwial. Pa o deveze trouc'het ha dastumet er girzier trawalc'h evit o samm, ez aent da gaoñ-kelvez pe da gistina pe da vouara, da c'hregona, da avalaoua, hervez ar miz. Hag e tistroent d'ar gêr, ganto leiz o godellou, leiz o c'hruvilh a frouez ganto kutuilhet, ha war o diuskoad, pep a guchennad bezvoud ha pep a hordennig gwial, ozil, kelvez, haleg pe wern.

Evit ober peira e c'houlennit diganin, ez ae evelse Bilzig da glask bezvoud ha gwial ? evit ober peira ?

Ar bezvoud a veze bervet, dibluskennet keit ha ma veze tomm. Saig a rae gantañ e-pad ar goañv-noz panerou, ha gant ar gwial kevell evit bac'ha legistri, givri-mor, boutegou evit mont d'o gwerza. Bilzig a roe dourn d'e vestr evit sterna ar c'hevell hag ar boutegou, ha gantañ e teske steui gant ar bezvoud, gwea ar gwial en-dro da stern ar c'hevell.

F. AL LAY
(Bilzig)

II - Goulennou war ar pennad :

- 1) Geriou da zisplega : lein, bezvoud, balan-bugel, girzier, gregona, krubuilh, kevell, steui, kuchennad.
- 2) Pet talvoudegez a anavezit d'ar ger lein ? d'ar ger kevell ? d'ar ger leiz ?
- 3) Peseurt kemm a zo etre sterna ha sternia ? etre leiz, da lein ? etre panerou, boutegou ha kevell, etre gwial ha gwalc'ha ?
- 4) Roit geriou all e-lec'h : war ar pemdez, pa veze divalo an amzer, kutuilhet, bac'ha.
- 5) Roit ar c'hontrol eus : war ar pemdez, pa veze divalo an amzer, gwerza, goañv.
- 6) Roit geriou all a ra o liester evel c'hoar.
- 7) Roit anioiu ar predou a anavezit, gant ar verbou da heul.
- 8) Penaos lavarout en eur ger : kutuilh frouez ? trouc'ha raden ? dastum keuneud ?
- 9) Unander : girzier, kevell, legistri, givri-mor.
- 10) Peseurt gwez a anavezit ? — E peseurt gwez e vez kavet ar c'histin ? ar finij ? ar mez ? ar mouar ? an irin ? ar gregon ? Pelec'h e vez kavet haleg ha gwern ?

III. - Pennad da sevel :

Eun droiad en eur c'hoad.